

Oosterpolder

Het oude Hunzedal bij Haren

Wandelroute 4 km, circa 1,5 uur

De wandelroute is 4 kilometer. Het is echter mogelijk deze route te verkorten met ongeveer anderhalve kilometer. Op de korte route zijn honden aangeliind toegestaan. Op de lange route en op de 'Slingerdijk' niet. Voor de lange route is het handig om in de keuze van het schoeisel rekening te houden met drassige paden. De start van de route is bereikbaar met bus 54. Stap uit in Harense wijk Oosterhaar en wandel over de Oude Middelhorst het dorp uit.

1 Bij het klaphekje en het veerooster gaat u rechtdoor, hier komt u in het gebied van de Stichting Het Groninger Landschap.

In de Oosterpolder groeien vooral planten die voorkomen in voedselrijke moerassen: riet, koninginnekruid, gele waterkers, oeverzegge en zomp-vergeet-mij-nietje. Ook kleurige plantensoorten als wilgenroosje en grote kattenstaart zijn hier te vinden. In de graslanden valt kruipende boterbloem op. Dat er op enkele plaatsen ook veldzuring en ruwe smele groeit, geeft aan dat deze percelen wat schraler (minder voedselrijk) zijn. In 2000 is de voedselrijke bovenlaag verwijderd van het grasland ten westen van de route. Sindsdien zijn allerlei oorspronkelijke planten teruggekeerd, zoals bijvoorbeeld de blauwe zegge.

- De moerasplant galigaan is een grijsgroene plant en kan tot twee meter hoog worden. De bladen zijn vlijmscherp en bevatten kleine karteltjes, als een broodmes. De soort is gebaat bij calciumrijke omstandigheden. Galigaan wordt beschouwd als het icoon van de Nederlandse laagveenmoerassen. De plant staat op de Rode Lijst van bedreigde soorten. In het noorden komt hij, behalve in de Oosterpolder, ook voor in de iets zuidelijker gelegen Onnerpolder.

2 Op de kruising kunt u linksaf voor de korte route. Voor de langere route gaat u rechtsaf over het onverharde laarzenpad door de weilanden. Dit deel wordt begraasd.

Een koninklijke

gast die hier verschillende keren is aangetroffen, is de hermelijn. Deze marterachtige kan meer dan 40 cm lang worden (inclusief staart). Hij is een echte jager, die vooral van woelmuizen en andere knaagdieren leeft. Maar ook voor een grote vogel of haas deinst hij niet terug. De hermelijn heeft een roodachtige zomervacht met een zwarte staartpunt. Voor de bontafzetting van koningsmantels werd traditiegetrouw de witte wintervacht gebruikt. Uiteraard laten wij de hermelijnen in de Oosterpolder helemaal met rust.

3 Vanaf het laarzenpad komt u op de dijk, u gaat hier linksaf en volgt de dijk.

Aan uw rechterhand ligt een gebied met een eigen waterhuishouding. Omdat er geen gebiedsvreemde (lees: vervuilde of mineraalrijke) aanvoer is, is het water erg helder en rijk aan planten en dieren. Zo plant bijvoorbeeld de vroege glazenmaker (een libel) zich in de schone sloten van het gebied voort. De waterstanden variëren sterk: 's zomers laag en 's winters vaak erg hoog. Ook die dynamiek is voor veel soorten aantrekkelijk.

4 Hier komt de korte route weer samen met de lange route, U volgt het verharde pad. Na enkele meters gaat u rechtsaf naar de vogelkijkwand.

Het vogelkijkscherm biedt de kans om ongemerkt vogels op de waterplas te bekijken. Het zijn voornamelijk eendensoorten als de smient, kuifeend en wilde eend die u hier aantreft, maar een geoefende vogelaar zal ook de rietvogels als de blauwborst, kleine karekiet en rietzanger zien. Met heel veel geluk ziet u een roerdomp.

- De hermelijn mag een lief, sierlijk diertje lijken, hij bijt zo een haas groter dan hemzelf bij de nek dood.
- In het bos rond de eendekooi broeden o.m. de boomkruiper en de grote bonte specht.

5 Vanaf de wand loopt u terug. In het moerasbosje aan uw rechterhand is een oude eendekooi. U slaat rechtsaf om het bosje.

Bij de voormalige eendekooi staan veel fraaie oude eikenbomen, berken, wilgen, lijsterbessen, zwarte elzen, essen en sleedoorns. Oeverzegge

is dominant aanwezig. Op enkele plekken groeit veenmos. In het kooibos broedt de havik. Deze spectaculaire roofvogel is in de vlucht soms moeilijk te onderscheiden van andere roofvogels. Maar als u onthoudt dat een havik zeer doelgericht, rechtlijnig vliegt en een buizerd maar 'wat omtreuzelt', ziet u na enige oefening direct het verschil.

6 U verlaat het gebied hier door een klaphekje en veerooster. Gaat u linksaf, dan komt u weer bij het vertrekpunt. Maar als u tijd en trek in thee hebt, dan is een bezoekje aan de ecologische zorgboerderij De Mikkelfhorst (rechts) het overwegen waard.

- In de polder leven vogels als de rietzanger, de blauwe reiger, de graspieper en de havik.

Oosterpolder

Over het ontstaan van de Oosterpolder is weinig bekend. Gezien de nabijheid van Haren en Essen was het terrein waarschijnlijk al vroeg in gebruik als madeland (hooiland). Ook heeft er lange tijd een eendekooi gestaan. Sinds 1855 werd de polder bemalen door een windmolen. Na de tweede wereldoorlog werd de Harense nieuwbouwwijk Oosterhaar aangelegd. Het resterende deel van de polder is nu omsingeld door woonwijken, industrie en drukke weg-, water- en spoorverbindingen. Maar als in de schemering de reeën uit hun beschutting van bomen en struiken komen om te grazen, bent u dat zo vergeten. De contouren van de eendekooi zijn nog vaag zichtbaar in de luchtfoto. Evenals die van een oud steenhuis dat iets ten noorden ervan moet hebben gestaan.

Gelukkig hebben er geen grote herverkavelingen plaatsgevonden in de Oosterpolder. Zo is de kleinschaligheid van het gebied behouden.

Het Zuidlaardermeergebied

De Oosterpolder is onderdeel van het Zuidlaardermeergebied. En dat maakt weer deel uit van het beekdalsysteem van de Hunze. Het water uit Oost-Drenthe wordt via de Hunze, het Zuidlaardermeer en het Drentsche Diep afgevoerd naar het noorden. Vroeger stond dit beekdal in het najaar en in de winter onder water. Het was er zompig en moerassig. Later kregen de mensen meer grip op het water. Oeverlanden werden ingepolderd en drooggelegd voor bewoning, beweiding en akkerbouw. Dat ging helaas ten koste van

planten en vogels. Hun gevarieerde, natte leefomgeving verdween grotendeels. Het Groninger Landschap werkt nu samen met het Drentse Landschap om het natuurlijke systeem in dit gebied zoveel mogelijk terug te brengen.

De Hunze

Na de voorlaatste ijstijd (100.000 jaar geleden) ontstond door smeltwater het machtige stroomdal van de Hunze. Het Zuidlaardermeer is sinds de middeleeuwen een natuurlijke verbreding van de rivier. Omdat de zee spiegel steeg was de invloed van de zee merkbaar tot voorbij Emmen. Later volgden perioden waarin afwisselend zand, veen en klei werden afgezet. Tot de middeleeuwen stond de sterk kronkelende Hunze via het Reitdiep in open verbinding met de zee. In de 13e eeuw werd de Hunze vergraven met het oog op een betere waterafvoer naar de Waddenzee. Hierdoor werd de rivier ook beter bevaarbaar, wat handig was voor het vervoer van turf. In 1877 werd het Reitdiep bij Zoutkamp afgesloten, waardoor de invloed van de zee in dit gebied definitief voorbij was.

Start route Oosterpolder

Hoek Ruigelaan/Oude Middelhorst, Haren. Vanaf de Dr. Ebelsweg (vanaf Waterhuizen rechtsaf) via Cantersveen en Tussenziel (op T-splitsing rechtsaf) de wijk Oosterhaar in. Rechtsaf de Oude Middelhorst op, tot aan het einde van de verharde weg.

Gps: N 53 10.572, E 6 37.88

Steun Het Groninger Landschap

Het Groninger Landschap zet zich met veel succes in voor behoud, beheer en ontwikkeling van natuur, landschap en cultuurhistorie in de provincie Groningen. Help ons daarbij! Voor maar € 18,- (of meer) per jaar bent u Beschermer van het landschap en ontvangt u ons mooie kwartaalblad Golden Raand. Kijk op onze website of neem contact op met het kantoor.

Ook verkrijgbaar

Wandelroutes:

- Bourtange
- De Dollard
- Iwema Steenhuis (Westerkwartier)
- Landgoed Coendersborch (Westerkwartier)
- Landgoed Ennemaborgh
- Leinwijk (Zuidlaardermeergebied)
- Lettelberterpetten (Leekstermeergebied)
- Oosterpolder (Zuidlaardermeergebied)

Fietsroutes:

- Klutenplas (Noordkust)
- Reitdiepgebied
- Rondje Zuidlaardermeer (Zuidlaardermeergebied)

Contact

Stichting Het Groninger Landschap
Rijksstraatweg 333
9752 CG Haren

Telefoon: (050) 313 5901
Email: info@groningerlandschap.nl
www.groningerlandschap.nl